

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
Σχολή Θετικών Επιστημών
Τμήμα Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών

Ευρωπαϊκοί Θεσμοί και Πολιτικές για την Έρευνα και την Τεχνολογία

Χειμερινό Εξάμηνο 2017-2018
Γ' Εξάμηνο (Επιλογής)

Διαλέξεις

Πέμπτη 17.30 – 19.00 μμ.
Αιθ. Δ

Διδάσκουσα

Δρ. Αθηνά Μαρκαντώνη
E-mail: amarkantoni@di.uoa.gr
www.di.uoa.gr
Τηλ. +30 6944 519555
Ωρες Συναντήσεων: Πέμπτη 17.00μμ (κατόπιν email)

Τμήμα Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών, ΔΠΜΣ ΟΔΤ
Πανεπιστημιούπολη, Ιλίσια, Αθήνα 157 84

Περιγραφή Μαθήματος

Το μάθημα μελετά τον πολιτικό χαρακτήρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και πως αυτή λειτουργεί, κάνει μια αναδρομή στην ιστορία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και προσφέρει τις βασικές γνώσεις για τους θεσμούς & τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δίνοντάς στους φοιτητές και φοιτήτριες τη δυνατότητα να γνωρίσουν και να εξετάσουν, με τον φακό του ερευνητή, την πραγματικότητα της οργανωσιακής ζωής της ΕΕ και τις προκλήσεις που αυτή αντιμετωπίζει.

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξετάσει την ιστορία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και να προσφέρει τις βασικές γνώσεις για τη συγκρότηση και τους θεσμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), τη λειτουργία τους και τη διαδικασία λήψης αποφάσεων μέσα σε αυτή. Οι νέες πολιτικές της ΕΕ θα αναλυθούν με έμφαση στις πολιτικές της έρευνας και τεχνολογίας. Θα γίνει εκτενής παρουσίαση των ερευνητικών προγραμμάτων της ΕΕ και των δυνατοτήτων που παρουσιάζονται για το μέλλον των ελλήνων ερευνητών/μεταπτυχιακών φοιτητών.

Κύρια θέματα περιλαμβάνουν: α) τη δομή και τη λειτουργία των Ευρωπαϊκών Θεσμών καθώς επίσης και το ρόλο των κρατών-μελών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, β) το πλαίσιο των κοινών πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί από την συγκρότηση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη και μετά την εφαρμογή των Συνθηκών του Μαστρίχτ, του Άμστερνταμ, της Νίκαιας και της Λισαβώνας προσφέροντας κριτική γνώση για την εξέλιξη και τις προοπτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), γ) τις απαρχές της ευρωπαϊκής ενοποίησης, τις διαδικασίες που οδήγησαν στη σύσταση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και την πορεία τους προς τη μετάβαση τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση, δ) λεπτομερή ανάλυση των κύριων θεσμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Επιτροπή, Κοινοβούλιο, Συμβούλιο, Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, κ.λπ.) και των διαδικασιών διαμόρφωσης πολιτικής και λήψης αποφάσεων. Έμφαση δίνεται στη θέση των κρατών μελών στις διαδικασίες αυτές ενώ εξετάζονται οι σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών και των Ευρωπαϊκών θεσμών, ε) η έννοια του δημοκρατικού ελλείμματος στην ΕΕ με γίνεται αναφορά στις σχέσεις των πολιτών με τα Ευρωπαϊκά όργανα, στ) νέες πολιτικές (έρευνα & τεχνολογία, κλπ) και η σημασία των πολιτικών αυτών για την Ελλάδα, ζ) οι μελλοντικές δυνατότητες έρευνας και εργασίας που δίνονται στους νέους ερευνητές της ΕΕ.

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα έχουν την ευκαιρία να εργαστούν πάνω σε συγκεκριμένα προβλήματα, που άπτονται ποιοτικής προσέγγισης ως προς την διερεύνηση τους, όπως για παράδειγμα, προβλήματα που συνδέονται με τις θεωρητικές προσεγγίσεις για την κατανόηση του φαινομένου της Ευρωπαϊκής ενοποίησης, τους Ευρωπαϊκούς θεσμούς, καθώς και επιλεγμένες Ευρωπαϊκές πολιτικές.

Προαπαιτούμενα

Πολύ καλή γνώση αγγλικών & ενδιαφέρον για τα πολιτικά δρώμενα & την έρευνα σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Δομή

Το μάθημα θα γίνεται υπό μορφή σεμιναρίου στο οποίο η ενεργός συμμετοχή των φοιτητών/τριών είναι απαραίτητη. Στηρίζεται σημαντικά σε εμπειρική δουλειά που θα διεξάγουν οι ίδιοι οι διδασκόμενοι μαθαίνοντας, με τη βοήθεια της διδάσκουσας, να επεξεργάζονται δικά τους ποιοτικά δεδομένα για να διερευνήσουν προβλήματα που αντιμετωπίζονται σε οργανωσιακό επίπεδο.

Αξιολόγηση

Ο τελικός βαθμός θα εξαχθεί με βάση τα ακόλουθα:

α)	προφορική συμμετοχή στο Μάθημα	20%
β)	ομαδική μελέτη και παρουσίαση	30%

- Οι φοιτητές υποχρεώνονται να γράψουν εργασία 10-12 σελίδων για ένα από τα παρακάτω θέματα και να κάνουν 20' λεπτή παρουσίαση
- Υποχρεωτικές εξετάσεις 50% & υποχρεωτική εργασία με παρουσίαση 50%.

Εργασίες:

Στην αξιολόγηση της κάθε εργασίας θα ληφθούν υπόψη τα πιο κάτω σημεία:

α) Πληρότητα και επιστημονικότητα: ανάλυση του θέματος, κανονική έκταση, τεκμηρίωση απόψεων/θέσεων, και ορθή χρήση βιβλιογραφικών αναφορών.

β) Δομή και οργάνωση: βασικές πτυχές της εργασίας, ευδιάκριτη και λογική πορεία σκέψης, έκφραση ολοκληρωμένων νοημάτων, και ομαλή μετακίνηση μεταξύ θεμάτων.

γ) Γλωσσική σαφήνεια και ακρίβεια: χρήση ορθών επιστημονικών όρων, σαφήνεια, ορθή σύνταξη, και ορθογραφία.

δ) Πρωτοτυπία και δημιουργικότητα: πρωτότυπη σύνθεση, λογικά συμπεράσματα, προσωπικές απόψεις/εισηγήσεις, και εφαρμογές.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

Το μάθημα βασίζεται σε κεφάλαια από τα παρακάτω βιβλία, το ελληνικό είναι διαθέσιμο από τη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου:

Μαραβέγιας, Ναπολέον (2017) Ευρωπαϊκή Ένωση, Δημιουργία, εξέλιξη, προοπτικές, Εκδ. Κριτική

John McCormick (2014) Understanding the European Union; A Concise Introduction, Palgrave –Macmillan (Σημειώνεται ότι είναι ιδιαίτερα χρήσιμες οι σελίδες 1-144 του βιβλίου).

Ναπολέον Μαραβέγιας, Μιχάλης Τσινισιζέλης (2007) Η Νέα Ευρωπαϊκή Ένωση, Οργάνωση και Πολιτικές, 50 χρόνια, Εκδόσεις Θεμέλιο

Παναγιώτης Ιωακειμίδης (1995), Ευρωπαϊκή Πολιτική Ένωση, Εκδόσεις Θεμέλιο

Καθώς και σε ιδέες από τις παρακάτω βιβλιογραφικές πηγές:

Νίκος Μούσης (2000), Από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση – Θεσμοί και Πολιτικές, Αθήνα, Εκδόσεις Παπαζήσης,

Mathias Dobbels* & Christine Neuholda (2013) The Roles Bureaucrats Play’: The Input of European Parliament (EP) Administrators into the Ordinary Legislative Procedure: A Case Study Approach, Journal of European Integration, Volume 35, Issue 4, 2013, pages 375-390

Pierre Bocquillon* & Mathias Dobbels (2014) An elephant on the 13th floor of the Berlaymont? European Council and Commission relations in legislative agenda setting, Journal of European Public Policy, Volume 21, Issue 1, 2014, pages 20-38
<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13501763.2013.834548#.VB6v5haJWS0>

Uwe Puetter, (2012) Europe's deliberative intergovernmentalism: the role of the Council and European Council in EU economic governance, Journal of European Public Policy, Volume 19, Issue 2, 2012

Rory Costello, et al., (2013) The distribution of power among EU institutions: who wins under codecision and why? Journal of European Public Policy, Volume 20, Issue 7, 2013

Morten Egeberg, et al., (2014) A Not So Technocratic Executive? Everyday Interaction between the European Parliament and the Commission, West European Policy, Volume 37, Issue 1, 2014

Συνδέσεις (links)

[Ευρωπαϊκή Ένωση](#)

[Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο](#)

[Ευρωπαϊκή Επιτροπή](#)

[Οργανισμοί της Ευρωπαϊκής Κοινότητας](#)

[Νομοθεσία \(Eur-lex\)](#)

[Δίκτυο Πληροφόρησης Europe Direct](#)

[Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Αντιπροσωπεία στην Ελλάδα](#)

[Ευρωπαϊκά Κέντρα Πληροφοριών στην Ελλάδα](#)

[Γενική Γραμματεία έρευνας και τεχνολογίας gsrt.gr](#)

[Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Ενισχύσεις και δάνεια](#)

[Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης](#)

[Info regio](#)

[Info regio - Ελλάδα](#)

[Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο](#)

[Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο - Δράσεις στην Ελλάδα](#)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΔΕΞΕΩΝ

Εισαγωγή

- Εισαγωγή στην Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση & βασικές έννοιες – περιεχόμενα μαθήματος.
- Η δημιουργία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων/Ένωσης (η Συνθήκη της Ρώμης, η ενιαία Ευρωπαϊκή πράξη, οι συνθήκες του Μάαστριχτ, Άμστερνταμ, Νίκαιας, Λισσαβώνας, και η νέα διακυβερνητική Συνθήκη).
- Κριτική προσέγγιση των βασικών θεωριών για την Ευρωπαϊκή Ενοποίηση (Ομοσπονδισμός, Λειτουργισμός – Νεολειτουργισμός, Διακυβερνητισμός, κτλ).

Η θεσμική οργάνωση και η λήψη αποφάσεων στην ΕΕ

- Δομή και λειτουργία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- Δομή και λειτουργία του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της ΕΕ.
- Δομή και λειτουργία της Ευρωπαϊκής Κοινοβουλίου.
- Η Διαδικασία λήψης αποφάσεων στην ΕΕ και ο ρόλος των κρατών μελών.

Νέες Ευρωπαϊκές πολιτικές

- Πολιτική της Έρευνας και της Τεχνολογίας
- Α. Η Ερευνητική Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης & το νέο Πρόγραμμα Πλαίσιο για την Έρευνα και την Καινοτομία - Horizon 2020 (Στόχοι & Δομή)
- Β. Η Ερευνητική Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης & το νέο Πρόγραμμα Πλαίσιο για την Έρευνα και την Καινοτομία - Horizon 2020 (Μηχανισμοί χρηματοδότησης)
- Άλλες Πολιτικές

Γενικές κατευθύνσεις: Και μετά τι;

- Ερευνητικά προγράμματα, Πρακτική Άσκηση, Διδακτορικό στην ΕΕ.

Επιλογή Θέματος Εργασιών

- Θεωρητικές προσεγγίσεις για την Ευρωπαϊκή Ενοποίηση - Θεωρία και υποθέσεις (Υ)
- Ευρωπαϊκές πολιτικές (Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας, Νομισματική Πολιτική, Μετανάστευση, άλλο)
- Ευρωπαϊκή Ενοποίηση & Δημοκρατία